

KLIIMAMINISTEERIUM

K Ä S K K I R I

Tallinn

02.05.2024 nr 1-2/24/199

Lääne-Eesti, Ida-Eesti ja Koiva vesikondade
veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise
tegevuskava 2024-2025 kinnitamine

Veeseaduse § 52 lõike 5 ning ja Vabariigi Valitsuse 29.06.2023 määruse nr 71
„Kliimaministeeriumi põhimäärus“ § 10 alusel:

1. kinnitan Lääne-Eesti, Ida-Eesti ja Koiva vesikondade veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava 2024–2025 koos lisadega 1–5;
2. avaldada Lääne-Eesti, Ida-Eesti ja Koiva vesikondade veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava 2024–2025 koos lisadega 1–5 Kliimaministeeriumi ja Keskkonnaameti veebilehtedel.

Haldusakti saab vaidlustada 30 päeva jooksul haldusakti teatavaks tegemisest arvates, esitades kaebuse halduskohutusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristen Michal
kliimaminister

Saata: Keskkonnaagentuur, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Keskkonnaamet, Riigimetsa
Majandamise Keskus, OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus, Põllumajandus- ja Toiduamet, AS
Riigi Kinnisvara, kohalikud omavalitsused, veemajanduskomisjoni liikmed

KESKKONNAAMET

Lääne-Eesti, Ida-Eesti ja Koiva vesikondade veemajanduskavade meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava 2024-2025

Seletuskiri

Detsember 2023

Koostaja: Keskkonnaamet

Sisukord

Taust	4
Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostamise põhimõtted	5
Tegevuskava ülesehitus	6
Tegevuskava	7
Tegevuskava eelnõu avalikustamine	14
Lisad	16

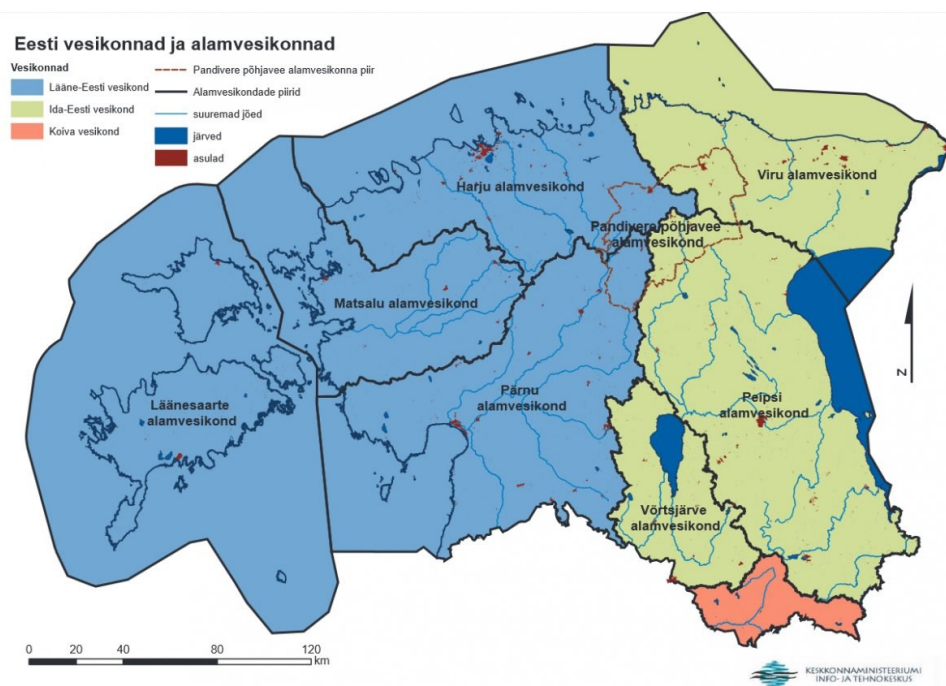
Taust

Eestis on moodustatud kolm veemajanduse korraldamise põhiüksust ehk vesikonda: Ida-Eesti, Lääne-Eesti ja Koiva vesikond. Vee kasutamise ja kaitse abinõude paremaks planeerimiseks koostatakse iga vesikonna kohta veemajanduskava (*edaspidi VMK*), mille lahutamatu osa on meetmeprogramm, kus planeeritakse nii pinna- kui põhjavee kaitse meetmed.

Perioodi 2022-2027 VMK ja meetmeprogrammi kinnitas keskkonnaminister 07.10.2022.

Meetmeprogrammi rakendamist korraldab veemajanduskomisjon (*edaspidi komisjon*) ja meetmete rakendamist koordineerib Keskkonnaamet (*edaspidi KeA*). Meetmeprogrammi rakendamiseks koostab KeA meetmeprogrammi rakendamise kaheaastase tegevuskava (*edaspidi TK*) meetmeprogrammis kavandatud meetmete paremaks rakendamiseks ja VMK-s kavandatud keskkonnanäesmärkide saavutamiseks. Tegevuskava rakendamine on kõigi veekasutuse ja vete seisundit mõjutavate osapoolte ühine kohustus.

Selgitamaks, milliseid meetmeprogrammis kavandatud meetmeid nende rakendajad perioodil 2024-2025 plaanivad ellu viia, pöördus KeA kirjalikult alljärgnevate asutuste poole: Klimaministeerium, Keskkonnaagentuur, Eesti Keskkonnauuringute Keskus, Eesti Geoloogiateenistus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Põllumajandus- ja Toiduamet, kellega toimusid ka kohtumised planeeritavate meetmete aruteluks. Tegevuskava avalikustatakse pärast kinnitamist Klimaministeeriumi ja Keskkonnaameti veebilehel.

Joonis 1. Eesti vesikonnad ja alamvesikonnad

Meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava koostamise põhimõtted

Käesoleva VMK meetmeprogrammi rakendamise TK on koostatud perioodiks 2024-2025, mille alusel toimub antud perioodil VMK meetmeprogrammi meetmete rakendamine. Koostatud TK eesmärk on täpsustada meetmeprogrammi tegevusi lühemaks ajaperioodiks ning keskenduda tegevustele konkreetsete pinnaveekogumite valgaladel või põhjaveekogumitel. TK koostamisel lähtutakse ekspertide koostatud vesikondade VMK-dest ja meetmeprogrammidest, samuti Keskkonnaministeeriumi (*alates 01.07.2023 Kliimaministeeriumi, edaspidi KLIM*) veeosakonnaga läbi arutatud ja VMK komisjonis 07.12.2022 heaks kiidetud TK koostamise põhimõtetest¹. Nimetatud Põhimõtted annavad suunised nii TK sisu kui koostamise ajaraami kohta.

TK koosneb seletuskirjast ning lisadena antud ajaperioodiks kavandatavate pinna- ja põhjavee kogumi- ja vesikonnapõhistest meetmetabelitest.

TK-sse on koondatud eelkõige need tegevused, kus mitteheas seisundis kogumi hea seisund peab olema saavutatud aastaks 2027 ning kus meetmeprogrammi tegevused on planeeritud aastateks 2024-2025 või on pidevad. Samas on oluline tagada juba hea seisundi saavutanud kogumitel selle säilitamine. TK on suures osas koostatud kogumipõhiselt, samas mitmed õigusaktidest lähtuvad meetmed on kavandatud vesikonnaülestenä.

---

¹ [Veemajanduskavad | Keskkonnaamet](#)

Tegevuskava ülesehitus

Tegevuskava 2024-2025 on koostatud ühtsena kolmele Eestis moodustatud vesikonnale. TK meetmed on kavandatud sarnaselt meetmeprogrammidele, eraldi pinna- ja põhjavee kogumipõhised ja vesikonnaülesed meetmed. Meetmed on esitatud eraldi tabelitena (Lisad 1, 2, 3).

Tulenevalt TK koostamise põhimõtetest jagunevad planeeritud meetmed meetmeprogrammi põhimõtteid järgivalt põhi- ja täiendavateks meetmeteks. Põhimeetmed on kohustuslikud ning lähtuvad erinevates õigusaktides kehtestatud kohustustest ja piirangutest. Täiendavad meetmed on vajalikud veekogumite vähemalt hea seisundi saavutamiseks või selle säilitamiseks, kui ainult põhimeetmete rakendamisest ei piisa. Täiendavad meetmed ei ole rakendajatele kohustuslikud.

Kavandatud meetmed jaotuvad:

- administratiivseteks, sh järelevalve (keskkonnaloal, järelevalve toimingud, õigusraamistik);
- tehnilisteks (ehituslikud ja rakenduslikud tegevused);
- nõustamiseks (nõustamine, koolitus, teavitust, juhendmaterjalid);
- uuringuteks (teadus- või rakendusuurimused).

Meetme rakendamise eest vastutajal (*viidatud lisades kui rakendaja, veerg „K“ lisas 1 ja veerg „BB“ lisas 2*) on kohustus rakendada põhimeetmed kavandatud perioodil. Tegevuse elluviimisega tuleb alustada vähemalt TK-s näidatud ajaperioodil. Kui meetme elluviimisel ei ole võimalik meetet kavandatud perioodil rakendada, tuleb selle kohta esitada põhjendus või selgitus koos selle elluviimise uue tähtajaga. Juhul kui meede pole enam asjakohane, nt ettevõtte on tegevuse lõpetanud või olemasolev reoveepuhasti on likvideeritud või väljund vastab loaga kehtestatud nõuetele, siis meetmeprogrammis kavandatud meetet ei ole TK-sse plaanitud.

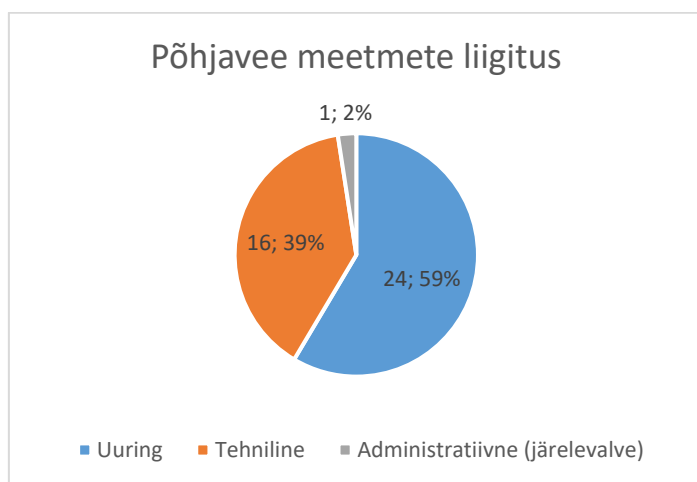
Keskkonnalubadega seotud meetmeid viiakse ellu regulaarselt kõikide vesikondade valgaladel sõltumata sellest, kas meede on planeeritud TK-s või mitte. Samuti tegutsevad riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja ettevõtted oma igapäeva töös vastavalt õigusaktide normidele ning läbi selle rakendavad pidevalt ka planeeritud meetmeid.

Tegevuskava

TK 2024-2025 tegevuste valim on koostatud lähtuvalt VMK meetmeprogrammis antud perioodiks planeeritud meetmetest või uuringutest, mis omakorda on aluseks jätkumeetmete planeerimisel ning mis võtavad aega rohkem kui üks TK periood või milledega tegelemine on tervet VMK perioodi hõlmav.

Põhjavee meetmed

Perioodi 2024-2025 TK-sse on planeeritud 41 meetet 16-l halvas või ohustatud põhjaveekogumil (Lisa 1). Mitmed meetmed sisaldavad oluliselt rohkem tegevusi, kui tabelis olev meetmerida väljendab, nt administratiivsed meetmed (järelevalve, lubade menetlus), kus ühe meetmerea puhul tuleb kogumil tegeleda kõikide seal paiknevate ettevõtetega. Kõik põhjaveekogumitele planeeritud meetmed on põhimeetmed.

Joonis 2. Põhjaveemeetmete liigitus.

Administratiivsed meetmed

Administratiivne (järelevalve) meede kaitset vajavatel aladel veekvaliteedi säilimiseks tegevuspiirangute täitmise üle järelevalve tegemine ning käitiste riskipõhise järelevalve tugevdamine kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega piirkondades (meede VHM04). Meetme rakendaja on KeA läbivalt kogu VMK perioodi. Meede on planeeritud kogumil 15².

Tehnilised meetmed

Tehnilisi meetmeid on TK-s 16, millest üheksal juhul on tegemist kas jääkreostuse likvideerimise või objektide ohutustamisega (meede HJR01_4_2) põhjaveekogumitel 7³, 11⁴ ja 15⁵, sh väetisejääkide ja naftasaaduste likvideerimine. Meetmete rakendajaks on maaomanikud või objekti omanikud. Tööd on planeeritud teha TK 2024-2025 perioodil, kuid suuremate objektide puhul kandub tööde lõpetamine järgmisesse TK perioodi (2026-2027).

Kolmel põhjaveekogumil on planeeritud reovee kohtkäitluse korrastamise meede (meede HKÜ02_4_3) kogumile jäävate KOV-de territooriumitel. Tegevused toimuvad vastavalt Life IP CleanEst uuringu "Reoveesüsteemide inventuur pinna- ja põhjaveekogumite koormusallikate kaardistamiseks" alusel.

² Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas

³ Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogum

⁴ Siluri-Ordoviitsiumi Matsalu põhjaveekogum

⁵ Siluri-Ordoviitsiumi Pandivere põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas

Keskkonnaagentuuri (*edaspidi KAUR*) rakendada on neli tehnilist meetet kolmel põhjaveekogumil, sh seirekaevude rajamine ja hooldamine (meede VMK03_2_2) ning kogumil 2⁶ veekihte avavate kasutuseta kaevude likvideerimine (meede PSV01_2_2).

Uuringumeetmed

Erineva suunitlusega uuringuid on TK-sse planeeritud 24, neist 13-e juures on rakendajaks KAUR. Rakendatavateks meetmeteks on põhjaveekogumite ja inimtegevuse koormuse ülevaatamine (meede VMK04) kümnel kogumil, samuti põhjavee seirekaevude ülevaatus (meede VMK03_2_1) kahel kogumil. KLIM korraldab uuringud kolmel põhjaveekogumil, mille käigus hinnatakse põhjaveevarude, põhjavee kvaliteedi ja kasutamise võimalusi (meede VEV01_3_3) põhjaveekogumil 3⁷, teostatakse veeuuring reostuse (keskkonnakahju) ulatuse selgitamiseks, reostuse likvideerimise tasuvusuuring ja likvideerimistööde keskkonnamõju analüüs ning asjakohasusel meetmete väljatöötamine, sh algolukorra fikseerimine (meede HJR01_4_1) põhjaveekogumil 7⁸ ning põhjaveekogumi ja inimtegevuse koormuse uuring (meede VMK04) põhjaveekogumil 8⁹.

Neljal põhjaveekogumil tuleb veekasutajatel teostada uuring põhjaveevarude, põhjavee kvaliteedi ja kasutamise võimaluste kohta (meede VEV01_3_3). Konkreetsed veekasutajad selgitab KeA ning võtab nendega ühendust. Meetmete rakendamise lõpp kandub käesoleva veemajandusperioodi viimasesse TK-sse.

Kunda Vesi OÜ korraldab põhjaveevarude uuringud kahel põhjaveekogumil hindamaks piirkonnale vajalike põhjaveevarude mahtu. Töö lõpetamine kandub samuti järgmise perioodi TK-sse.

Järve Biopuhastus OÜ tegeleb jätkuvalt Vasavere veehaarde kasutamise jätkamistingimuste määramisega piirkonna joogiveevajaduse tagamiseks, Pannjärve liivakarjääri ja looduskaitse eesmärkide (Kurtna loodusala) ning pinnaveekogude (Martiska järv, Kuradijärv jt) vahel tasakaalu leidmiseks. Käimas on Vasavere veehaarde keskkonnamõju hindamine ja vajadusel selle lisaekspertiiside tegemine.

OÜ Gulib koostöös Narva Linnavalitsusega planeerib veeuuringu reostuse (keskkonnakahju) ulatuse selgitamiseks, reostuse likvideerimise tasuvusuuringu ja likvideerimistööde keskkonnamõju analüüsi ning asjakohasusel meetmete väljatöötamise, sh algolukorra fikseerimine (meede HJR01_4_1) jääkreostusobjekti "Narva raudteesõlm ja vedurite ekspluatatsiooni jaoskond" (JRA0000118 täpsustatud uuring ohutustamise planeerimiseks).

Meetmete kavandamise teeb keerukaks asjaolu, et TK koostamise ajal puuduvad veel meetmete sisu põhjalikumalt selgitavad faktilised ja seetõttu pole kõikide meetmete sisu üheselt mõistetav. Näiteks põhjavee meetmeprogrammi administratiivne meede: „Põhjavee liigvähendamise vältimiseks põhjaveevaru hindamine ja põhjaveevaru kehtestamine“. Meetme kirjeldus näeb ette põhjaveevaru hindamise vajalikkuse kontrollimise keskkonnaloa tingimuste üle vaatamise ja keskkonnaloa taotluse menetluse käigus ning nende veekasutajate selgitamise, kellega seoses tuleb põhjaveevarud hinnata. Meetmeprogrammis on tegevus planeeritud seitsmel põhjaveekogumil ning see puudutab kokku 594 luba. Nimetatud meetme puhul oleks sisulise faktilise olemasolu äärmiselt vajalik täpsustamiseks, mida täpsemalt meetme planeerija hinnangul on lisaks varude hindamise vajalikkusele veel vaja meetme tõhusaks rakendamiseks.

Pinnavee kogumipõhised meetmed

Perioodiks 2024-2025 on pinnavee TK-s planeeritud 828 kogumipõhist meetet 204-l kogumil.

Administratiivsed meetmed

---

⁶ Kambriumi-Vendi Voronka põhjaveekogum

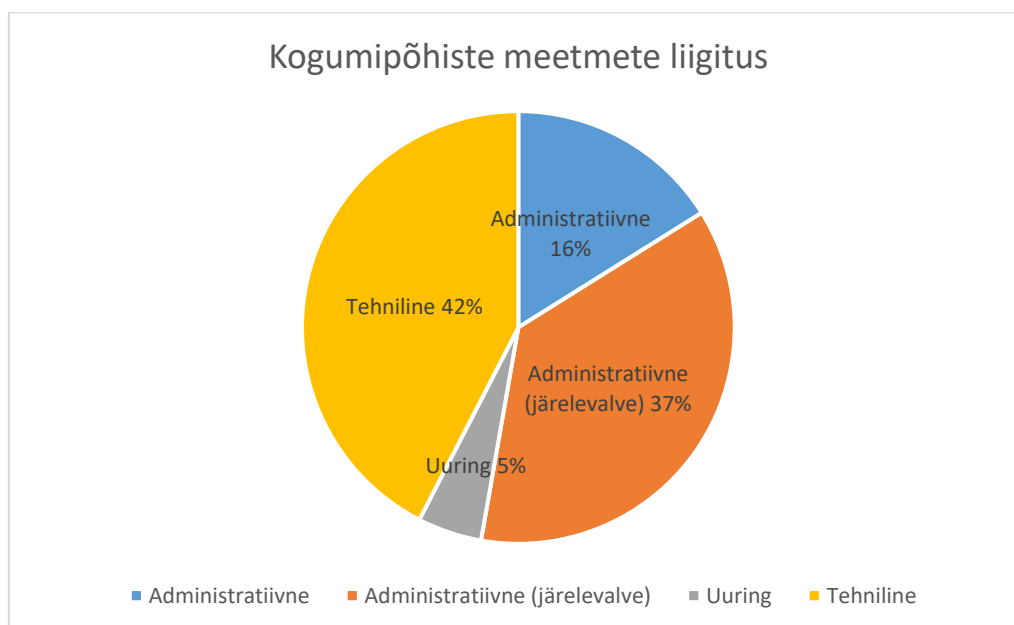
⁷ Kambriumi-Vendi põhjaveekogum

⁸ Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogum

⁹ Siluri-Ordoviitsiumi Hiiumaa põhjaveekogum

Põhiosa järgmisesse TK perioodi kavandatavatest meetmetest moodustavad KeA poolt rakendatavad administratiivsed, sh järelevalve meetmed (Joonis 2, Lisa 2).

Joonis 3. Kogumipõhiste pinnaveemetmete liigitus.

Kogumipõhistest pinnaveemetmetest on TK-s 2024-2025 KeA rakendada 421 meetet (51%), sh järelevalve meetmed moodustavad sellest 72%. KeA ja Põllumajanduse- ja Toiduamet (*edaspidi PTA*) ühiseid järelevalve meetmeid kogumi valgalal tegutsevate põllumajandusettevõtjate taimekaitsevahendite kasutamise vastavuse õigusaktides kehtestatud nõuetele kontrolli on plaanitud TK-s 77-l kogumil (meede HTKV01_4_2). PTA lähtub järelevalve teostamisel oma sisemisest plaanist.

Pea pooled (48%) järelevalve meetmed on suunatud põllumajandusliku tegevuse keskkonnatingimuste vastavuse hindamisele (meetmed HLK01_4_1; HLK08_3_2; HPM11_2_2). Meetmeprogrammis on kavandatud 33 kogumipõhist pinnavee järelevalve meetet: ÜPP¹⁰ strateegiakava 2021-2027 toetusi taotleavate põllumajandusettevõtete tingimuslikkuse (kohustuslikud majandamisnõuded ning maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded) kontrollimine (meede HPM01_3_1). Meetme kirjeldus näeb ette tingimuslikkuse kontrolli läbiviimise vastavalt nõuetele. Kontrolli mahu ja kontrollitavate ettevõtete valimi annab Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (*edaspidi PRIA*) KeA järelevalve üksusele teada tavaliselt kontrolliaasta kevadel. Kuna TK koostamise ajal ei ole KeA-l teada, millised käitised millistel kogumitel täpselt valimisse tulevad, on TK-sse planeeritud meetme rakendamine 33-l kogumil.

Olulise mahuga (13%) järelevalve meede VHP01_3_2¹¹ on planeeritud TK-sse selliselt, et need objektid kus meetme rakendamine (menetlused, ehitusprojektid ja –tööd, vaidlustatud otsused) võtab prognoosi kohaselt kauem aega, nende osas alustatakse tegevusi 2024. aastal. Kui kahe aastase perioodiga ei suudeta meetet rakendada, läheb meetme lõplik rakendamine järgmise perioodi TK-sse.

Ülejäänud järelevalve meetmete planeerimisel TK-sse on tehtud valim kogumitest, kus valgalal kontrollitakse/rakendatakse kõiki kogumile seatud järelevalve meetmeid. Kui 2022-2023 TK-s olevate kogumite juures jäi mõni kogumile seatud meede kavast välja, siis need meetmed on lisatud 2024-2025 TK-sse.

KeA rakendatavast 114-st administratiivsest meetmest on TK-s planeeritud keskkonnaharidusliku ja ennetava tegevuse korraldamine riikliku keskkonnapoliitika elluviimiseks meede (meede TG01) 102-l

¹⁰ Ühine põllumajanduspoliitika

¹¹ VHP01_3_2 Järelevalve ja ettekirjutuste tegemine ebaseadusliku tegevuse lõpetamiseks ja kalade läbipääsu tagamiseks (loastamata tõkestusrajatis)

kogumil, mille sisuks on kavandatud veekogumi valgalal probleemsetele koormustele ja nende vähendamisele suunatud põhimeetmete rakendamise toetamine KeA valdkonnaspetsialistide ning piirkondlike tugispetsialistide poolt. Erinevatel kogumitel on lähtuvalt probleemidest loetletud eraldi valdkonnad ja meetmed, millede osas tuleb rakendajaid toetada. Meetme rakendamiseks planeeriti toetust KLIM eestvõttel koostatud Life programmi taotlusest (Life SIP for Water) Lääne-Eesti vesikonna VMK tõhusamaks rakendamiseks. Taotluses kavandati muuhulgas administratiivse suutlikkuse tõstmiseks VMK tugiisikute tööle võtmist, kelle ülesandeks oleks põhjalikum meetmete selgitamine rakendajatele ja hilisem teabe kogumine rakendamise kohta.

Kinnitatud VMK 2022-2027 meetmeprogrammis tabeli meede 209 on administratiivse suutlikkuse tõstmise meede, mis eeldab KeA-sse ja KAUR-i täiendavate spetsialistide tööle võtmist planeeritud meetmete rakendajate juhendamiseks ja asutuse pädevuses olevate meetmete tõhusamaks rakendamiseks.

Kahjuks ei saanud taotlus positiivset otsust. KLIM veeosakond on lähtuvalt taotluse sisule esitatud kommentaaridest täiendanud taotlust ning eeltaotlus esitati uuesti 5.09.2023 ning positiivse tagasiside korral põhitaotlus 5. märtsil 2024. Eeldusel, et teistkordsel esitamisel saab taotlus positiivse otsuse, oleks võimalik VMK tugiisikud KeA-s tööle võtta 2025 aastal. Taotluse mitte rahastamisel puudub KeA-l piisav spetsialistide ressurss, et plaanitud meedet TG01 rakendada.

TK-sse planeeritud KLIM administratiivsed meetmed (17 meedet) on seotud veekaitselisi eesmärke täitvate rahvusvaheliste lepete või konventsioonide täitmisega (meede RL01), sh koostöö Läänemere piirkonnas, sh Lätiga piiriüleste veekogumite hea seisundi saavutamiseks ning koostöö Venemaaga 1997. aastal sõlmitud piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise alase koostöö kokkuleppe alusel eesmärgiga vältida veekogumite seisundi halvenemist.

2023. aastal teostas KeA mitme kogumipõhise pinnaveemetme juures eelneva analüüsi, et hinnata meetme vajadust/asjakohasust ning selle alusel meede kas planeerida TK-sse või mitte.

Üheks selliseks on reoveepuhasti haldajale planeeritud kogumipõhine pinnavee meede: *Reoveepuhasti toimimise hinnangu koostamine* (meede PRV02_2_2). Meetmeprogrammis on plaanitud 51 sellist meedet. Meetme kirjeldus näeb ette eksperthinnangu koostamise loa nõuetele mittevastavuse põhjuste väljaselgitamiseks ning protsesside optimeerimiseks ning selle alusel vajadusel jätkumeetmete rakendamist puhasti nõuetele vastavuse tagamiseks. 2023. aastal analüüsis KeA lähtuvalt seire andmetest reoveepuhastite väljundi vastavust nõuetele ning mittevastavad väljalaskmed on lisatud 2024-2025 TK-sse.

Teine selline keskkonnaloa omanikule planeeritud meede, mille osas KeA analüüsis enne TK-sse meetme planeerimist selle asjakohasust, on: *Keskkonnakaitselubade (sh komplekslubade) tingimuste täitmine* (meede KKL02_2_1). Nimetatud meetmeid on meetmeprogrammis 139. Meetme kirjeldus näeb ette loa omaniku tegevusi keskkonnatingimuste täitmisel. Ka selle meetme puhul analüüsis KeA seireandmete põhjal reoveepuhastite väljundi vastavust nõuetele ja/või hindas kas loa omanik on muid loa nõudeid täitnud või ei ole. Kui vajalikud tehnilised tegevused nt reoveepuhasti rekonstrueerimine on loa omanikul kavandamisel, lisati TK-sse vastav tehniline meede või loa nõuete eiramise korral järelevalve meede.

Kolmas meetmeprogrammis planeeritud meede, mille asjakohasust lähtuvalt oma pädevusest KeA analüüsis, on järelevalve meede: *Kogumi valgalal tegutsevate põllumajandusettevõtjate taimekaitsevahendite kasutamise vastavuse õigusaktides kehtestatud nõuetele kontrollimine*. PTA teostab järelevalvet taimekaitseseaduse alusel ja KeA veeseaduse alusel (§ 196 lg 2 p 12) (meede HTKV01_4_2). 2024-2025 TK-sse on planeeritud nimetatud meetmeid 127-st meetmeprogrammis kavandatud 77. Antud meetme puhul välistati järelevalve nendel kogumitel, kus veekaitsesööndis ei ole põllumassiive.

TK-s on muudetud 22 PTA-le planeeritud järelevalve meetmerea juures meetme kirjeldus, mis tõenäoliselt on ekslikult meetmeprogrammi saanud. Meede: *Järelevalve tegemine silo-, minraalväetiste-sõnnikuhoidlate, loomapidamishoonete, -rajatiste, silo- ja sõnnikuaunade veekaitseliste nõuete täitmise üle. Sõnnikuaunade teatiste menetlemine ja kontroll*, mille osas PTA-l puudub kohustus, on asendatud taimekaitsevahendite kasutamise nõuetele vastavuse kontrolliga (meede HTKV01_4_2).

Tehnilised meetmed

Tehnilisi meetmeid on TK-sse planeeritud 351. Enamus ehk 51% meetmetest on suunatud põllumajandustootjatele, sh nõuetekohane taimekaitsevahendite kasutamine (HTKV01_4_3 ja

HTK02_1_1), tõhusate väetamistehnoloogiate rakendamine (meede HPM02_2_2), loomapidamishoonete keskkonnanõuetele vastavusse viimine (meede HLK01_4_3), rohumaa ülekarjatamise vältimine (meede HPM03_1_1) ning säästvate põllumajanduspraktikate rakendamine (meede HPM02_2_3).

Teine suur grupp tehnilisi meetmeid (40%) on seotud loaomaniku poolt keskkonnakaitsele seadud tingimuste täitmisega (meede KKL02_2_1). KLIM rakendada on viis, sh kaks meetet on seotud jääkreostuse likvideerimisega või objekti ohutustamisega (meede HJR01_4_2) Kroodi ojal ja Ämaris. Kuna tegemist on mahukate töödega, siis need jätkuvad veel ka järgmisel TK perioodil. Võnnu, Rannamõisa ja Leisi kogumitel on planeeritud veekogu tervendamine, hüdro-morfoloogiliste tingimuste parandamine ja elupaikade taastamine (meede VKS01_2_2). Tööd on samuti planeeritud kuni veemajandusperioodi lõpuni.

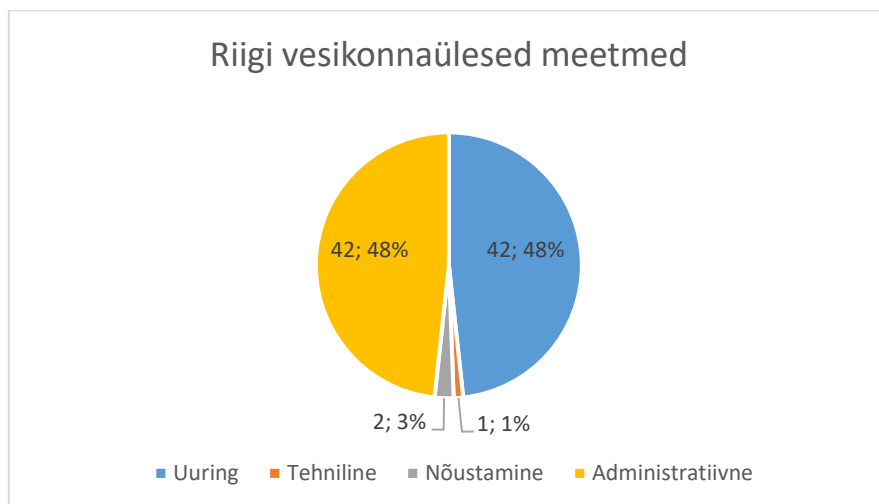
Uuringumeetmed

Uuringumeetmeid on 2024-2025 TK-sse planeeritud 42, neist 22 puhul on rakendaja KLIM. Vesikonna tunnuste analüüs, sh veekogumi tüüpide ja kogumite ülevaatus tegemine (meede VMK01) on kavandatud 14-l ja pinnaveele inimtegevusest avalduva koormuse selgitamine (meede VMK02) kuuel pinnaveekogumil.

Ekspert hinnangu teostamise meede loa nõuetele mittevastavuse põhjuste väljaselgitamiseks ja protsesside optimeerimiseks ning sellest lähtuvalt jätkumeetmete rakendamine puhasti nõuetele vastavuse tagamiseks (meede PRV02_2_2) on planeeritud 12-le loaomanikule.

Pinnavee vesikonnaülelised meetmed

Perioodiks 2024-2025 on TK-sse kavandatud riigi vesikonnaülelised meetmeid 87 (Lisa 3), valdavalt põhimeetmed (89%). Vesikonnaülelised on enim rakendatavaid meetmeid TK-s KLIM-il ja KAUR-il.

Joonis 4. Vesikonnaülelised meetmete liigitus.

Suure osa järgmise TK perioodi vesikonnaülelised meetmetest moodustavad uuringud, sh on olulise tähtsusega mitmed alusuuringud järgmise perioodi VMK koostamiseks. Näitena vesikonna tunnuste analüüs, sh veekogumi tüüpide ja kogumite ülevaatus (meede VMK01). Sama suure osakaaluga on üleriigiliselt rakendatavad administratiivsed meetmed, sh ka veekaitse eesmärgi täitvate rahvusvaheliste lepete või konventsioonide täitmine. Üleriigilise meetmena on TK-sse planeeritud ka keskkonnanõuetele vastava tegevuse korraldamise meede (meede TG01), mille rakendamiseks esitab KLIM uuesti taotluse Life programmi (Life SIP for Water), et suurendada meetmete rakendamise korraldamise võimekust Lääne-Eesti vesikonnas.

Täiendavalt 2024-2025 tegevuskavasse planeeritud meetmed.

Keskkonnaamet tutvustas TK 2024-2025 eelnõu 13.12.2023 toimunud komisjoni koosolekul. Tulenevalt kokku lepitud ja komisjonis heaks kiidetud vesikondade VMK meetmeprogrammide rakendamise TK põhimõtetest ja ajakavast alustas KeA 2024. aasta jaanuaris eelneva perioodi meetmete rakendamise kohta informatsiooni kogumist. Andmete kogumise käigus selgus vajadus lisada täiendavalt 23 kogumipõhist pinnaveemeedet 2024-2025 TK-sse eesmärgiga lõpetada juba alustatud meetme rakendamine või oli

vajadus jätkumeetme planeerimiseks. Samuti on uue perioodi TK-s vajalik kajastada erinevatel põhjustel rakendamata jäänud meetmed. Vajadus täiendavate meetmete rakendamiseks selgus ülevaate koostamise käigus pärast uue perioodi TK tutvustamist komisjonis, on nimetatud tegevused välja toodud eraldi tabelina (Lisa 5). Vesikonnaülestest rakendamist alustatud, aga veel pooleli olevatest või pideva rakendamise staatusega pinnavee meetmetest on juba 2024-2025 TK-sse integreeritud 11 jätkutegevust (Lisa 3). Lisaks vajavad iga-aastast tähelepanu ja rakendamist kaks esialgses tabelis mitte kajastatud meetmed:

- ✓ Tabeli meetmed 102 (meetmed KE17) - Valgala elanike ja ettevõtjate veekaitsealaste teadmiste tõstmine;
- ✓ Tabeli meetmed 118 (meetmed OA01_4_4) - Kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramisega seotud nõuete rakendamine.

Operatiivseire kavandamine

Üheks KeA poolt iga-aastaselt rakendatavaks meetmeks on operatiivseire korraldamine (meetmed VMK11_4_2). Operatiivseire eesmärgiks on täiendada ülevaateseiret ja määrata kindlaks keskkonnavalustele eesmärkidele mitte vastavad veekogumid, hinnata meetmete rakendamisest tulenevaid muutusi (nt reoveepuhastite toimimine) ning punktreostusallikatele rakendatud (heitvee väljalaskmed) meetmete tõhusust. Operatiivseire seireplaani koostamisel lähtutakse eelkõige veekogumite seisundi vahetunnangutest, vesikondade VMK meetmeprogrammide rakendamise TK-dest ning veekogumile mõju avaldavatest koormusallikatest (erinevad punkt- ja hajukoormused). Seirepunktid ja -sagedus on planeeritud selliselt, et seiretulemuste järeltuledele tuginedes oleks võimalik kavandada täiendavaid meetmeid veekogumi seisundi parandamiseks. Vesikonna veeseireprogrammi 2022-2027¹² kohaselt on ajaperioodil 2024-2025 planeeritud pinnaveekogumite ökoloogilise seisundi operatiivseire 16-l ja keemilise seisundi operatiivseire ühel pinnaveekogumil.

Seiratavate veekogumite valimi aluseks on veekogumi mittehea seisund ning viimase 2–3 aasta jooksul veekogumil toimunud eesmärgipärane tegevus, millel võib olla soodne mõju seisundi paranemisele. Valimist jäetakse välja veekogumid, millel on vastava seisundi saavutamiseks vajalikud tegevused teada või on need alles rakendamisel. Neid seiratakse pärast meetmete rakendamist mõistliku aja jooksul.

Reoveepuhastite tõhususe hindamiseks teostatakse pidevalt heit- ja sademevee väljalaskmete seiret (meetmed PRV01_1_1). Eelnimetatud seire kavandatakse aasta põhiselt arvestades eelneva perioodi omaseiret, veekogumite iga-aastaseid seisundi hinnanguid ja KeA keskkonnatasuosakonna iga-aastast riskianalüüsi. Heitvee väljalaskmete seire eesmärgiks on kontrollida keskkonnakaitsealade sätestatud nõuete täitmist ning hinnata väljalaskme otsest mõju veekogule. Väljalaskmete seire planeeritakse reostusobjektide kaupa kalendriaasta kohta ning seiratavad pinnaveekogumid selguvad konkreetse seireaastal.

Operatiivseire tulemusi kasutatakse:

- väljalaskmete negatiivse mõju ulatuse hindamisel suublastks olevale veekogumile;
- keskkonnavalustade/keskkonnakompleksluse vee eriosas seadud nõuetest kinnipidamise ning vee erikasutaja poolt võetud omaseire tulemuste tõsuse hindamisel;
- keskkonnavalustades heitvee nõuete karmistamisel juhul, kui heitvee väljalask mõjutab negatiivselt suubla seisundit vastavalt veeseaduses sätestatule;
- rakendatud meetmete tõhususe hindamisel mitteheas seisundis veekogumitel;
- sisendina TK koostamisel ja rakendatud meetmete tulemuslikkuse hindamisel.

Seireandmete põhjal on võimalik hinnata meetmeprogrammi rakendamist, sh hinnata rakendatud meetmete tõhusust ning vajadusel planeerida jätkutegevusi kogumite hea seisundi saavutamiseks (toetab meetmed VMK13 rakendamist).

---

¹² [Veemajanduskavad 2022-2027 | Kliimaministeerium](#)

Life IP CleanEST projekt käivitus Viru alamvesikonnas (*edaspidi AVK*) 2019. aastal eesmärgiga toetada ja efektiivsemalt rakendada piirkonnas veekogumite hea seisundi saavutamiseks planeeritud meetmeid. Projekti raames asus KeA-sse tööle ka VMK tugispetsialist, kelle ülesandeks on toetada ja juhendada meetmete rakendajaid Viru AVK-s, sh selgitada piirkonna olulisi veemajandusprobleeme ning aidata leida võimalikke lahendusi läbi asjakohaste meetmete. Aastatel 2019-2022 on Viru AVK-s viidud läbi mitmeid uuringuid¹³, millest saadud teave on olnud sisendiks ka 2022-2027 meetmeprogrammile.

Täiendavalt on projekti sisendina TK-sse lisatud mitmed pinnavee meetmed, mis ei olnud planeeritud meetmeprogrammis, kuid mis saadud teabe alusel hinnati oluliseks kogumi seisundi parandamisel. Näitena lisati TK-sse halvas koondseisundis Konsu järve seisundi parandamise meetmed (Lisa 2).

Projekti põhjavee meetmed.

Projekt toetab nelja tehnilise meetme rakendamist, sh kolm meetet (HKÜ02_4_3) on suunatud kohalikele omavalitsustele (*edaspidi KOV*) halvas seisundis põhjaveekogumitel 6, 7 ja 15. Meetme eesmärk on vähendada reoveekohtkäitlusest tulenevat koormust nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel. Projekti raames viiakse läbi kohtkäitlussüsteemide inventuur, mille põhjal koostatakse soovitusel KOV-idele vastava tegevuskava koostamiseks.

Projekti pinnavee kogumipõhised meetmed.

Viru AVK 136-st meetmeprogrammi meetmest rakendatakse projekti rahastusega kolm tehnilist meetet ja üks uuringumeede. Tehnilised meetmed on seotud tõkestusrajatistega ja rakendatakse halvas koondseisundis Kohtla, Erra ja Purtse_2 kogumitel ning uuringumeede Erra kogumil.

Projekti tegevuse C.7.3 põhjal tehti ettepanek 20-ne reoveekäitlusele suunatud meetme täpsustamiseks või meetme mitte vajalikuks määramiseks, sh kahel juhul soovitati olemasolev meede asendada asjakohasemaga, seitsmel juhul peeti vajalikuks operatiivseire teostamist ja üheksal juhul ei olnud meetme rakendamine enam vajalik. Täpsemalt saab lugeda projekti tegevuse aruandest “Asula- ja tööstusreoveepuhastite heitvee väljalaskmete kontrolli ja veemajanduskava rakendamise tegevuskava koostamise raport”, mis on kättesaadav [siin](#).

Viru AVK VMK tugispetsialist tegeleb tegevuskava perioodil kõikide Viru alamvesikonna 22-e¹⁴ põhja- ja 136 pinnaveekogumi meetme rakendajaga. Põhirõhk suunatakse eraettevõtetele ja -isikutele, sh põllumajandustootjatele. Nimetatud rakendajatega plaanib tugispetsialist luua otsese kontakti, korraldada vajadusel koolitusi, arutelusid või tagada muul moel vajaliku teabe jõudmine meetme rakendajani. 2024. aastal on kavas suhelda 70 ja 2025. aastal 66 meetme rakendajaga, sh riigiasutused, põllumajandustootjad, eraettevõtjad ja -isikud ning kohalikud omavalitsused.

---

¹³ [Pealeht | Lifecleanest](#)

¹⁴ Projekti alale jäävad põhjaveekogumid 1, 2, 5, 6, 7 ja 15

Tegevuskava eelnõu avalikustamine

Tegevuskava koostamise käigus erinevatelt riigiasutustelt (Kliimaministeerium, Keskkonnaagentuur, Eesti Keskkonnanuuringute Keskus, Eesti Geoloogiateenistus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Põllumajandus- ja Toiduamet, Terviseamet, Eesti Geoloogiateenistus) saadud tagasiside põhjal lisati meetmed TK eelnõusse.

Tegevuskava eelnõus sisalduvate meetmete rakendajatele saatis KeA 6.septembril e-kirja eelnõu valmimise ja sellega tutvumise võimaluste loomiseks. Küsimuste või ettepanekute korral oli võimalik esitada need kirjalikult KeA üldmeilile hiljemalt 20.septembriks. Seda võimalust kasutas kaheksa asutust, MTÜ-d, eraisikut. Ettepanekud koos kommentaaridega esitatakse VMK komisjonile TK lisana ja avalikustatakse KeA kodulehel¹⁵.

Tegevuskava avalik väljapanek ja eelnõu tutvustamine toimus ajavahemikus 15.august kuni 15.september. Selle aja jooksul oli TK eelnõu KeA kodulehe alamlehel¹⁶ huvilistele tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks. Tegevuskava eelnõule anti kliendisõbralikum nimi – veekogude terviseplaan.

Samuti avaldati avaliku väljapaneku jooksul KeA Facebooki ja Instagrami lehtedel kaheksa temaatilist postitust (Tabel 1) TK meetmete kohta eesmärgiga kutsuda huvilisi kaasa mõtlema ja arvamust avaldama. Iga avaldatud teate juures oli link seotud materjalidele KeA kodulehe alamlehel.

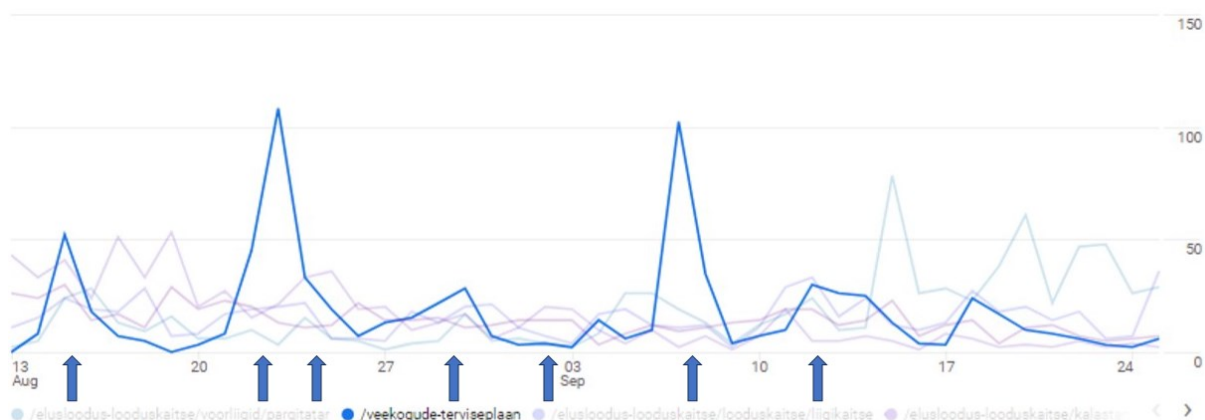
Kuupäev	Pealkiri	Facebook			Instagram		
			Jaga- mised	Reaktsioonid/ kommentaariid		Jaga- mised	Reaktsioonid/ kommentaariid
15.08	Teeme järgmiseks aastaks Eesti vetele terviseplaani.	4,9K	15	66/4	484	3	15/1
22.08	Kas võtame paisu maha?	8,6K	17	170/52	616		9
24.08	Kui palju vett võib kraanist voolata lasta?	2,1K	7	19	800		10
29.08	Mis reostab sinu kaevuvett?	1,5K	11	19	251		3
2.09	Kuidas põlluramm veekogudest eemal hoida?	1,5K	7	17	695		5
7.09	Looduslik või hooldatud kallas?	1,1K	7	19/1	240		8
12.09	Kuhu edasi?	3,2K	13	23/1	287	1	5
21.09	Vee terviseplaani tegevuskava teabepäev 27.septembril.	1,4K	4	7	676		7/3

¹⁵ <https://keskkonnaamet.ee/veekogude-terviseplaan>

¹⁶ <https://keskkonnaamet.ee/veekogude-terviseplaan>

Tabel 1. Ülevaade TK meetmete temaatilistest postitustest.

KeA kodulehel oleva veekogude terviseplaani ehk TK alamlehe külastajate arvu dünaamikat kuvab allolev graafik (Joonis 5). Temaatilised postitused olid meedias nähtavad ja seeläbi jõuti ka kodulehel olevate dokumentideni – postituse avaldamine kasvatas ja kohati mitmekordistas külastatavust.

Joonis 5. Tegevuskava eelnõu ehk veekogude terviseplaani alamlehe külastatavus Keskkonnaameti kodulehel. Sinised nooled näitavad postituse avaldamise hetke ja erk sinine joon külastatavuse dünaamikat.

Tegevuskava eelnõu tutvustamiseks korraldas KeA teabepäeva MS Teams vahendusel meetmete eest vastutavatele osapooltele ja teistele huvilistele. Teabepäeva kutse saadeti kirjalikult meetmete eest vastutavatele osapooltele ning avalikustati sotsiaalmeedias. Teabepäeva materjalid on KeA kodulehe alamlehel. Teabepäeval osales 49 huvilist.

Kõigile ettepanekute esitajatele ja teabepäeval osalejatele saadeti e-kirjaga teabepäeva materjalide ning ettepanekute vastuste asukoha info KeA kodulehel.

Lisad

Lisa 1. Põhjavee meetmed 2024-2025

Lisa 2. Pinnavee kogumipõhised meetmed 2024-2025

Lisa 3. Riigi vesikonnaülesed meetmed 2024-2025

Lisa 4. Tegevuskava eelnõule esitatud ettepanekud

Lisa 5. Uued meetmed